

Beleidsplan 2018-2022 “Meevaren naar de toekomst”

Stichting Meevaart Ontwikkelgroep

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 27 september 2017
Balistraat 48A, 1094 JN, Amsterdam

Meevaren naar de toekomst

Strategische noties

Inleiding	1
1. De Meevaart, grondslagen van een sociaal experiment	2
2. Uitwerking/visie	4
3. Communicatie.....	6

Inleiding

Zes jaar terug begon een aantal actieve Amsterdammers in de Indische buurt met een uniek sociaal experiment; programmering en beheer van achttienhonderd vierkante meters werd in de handen van bewoners gelegd. De stad Amsterdam verwelkomde het initiatief en in bestuur en ambtenaren van stadsdeel Oost vonden de initiatiefnemers steun en goede partners. De Meevaart was toen, maar is nog steeds, het schoolvoorbeeld van co-creatie tussen burgers en de overheid.

Een voorbeeld met veel kanten: beheer organiseren met behulp van vrijwilligers en studenten, inspraak van bewoners op beleid en uitvoering, opzet van een solide community, op orde houden van de exploitatie en meepraten over de prioriteiten en het beleid, om maar een paar voorbeelden te noemen. Sommige van deze deexperimenten zijn goed gelukt, andere zijn nog in uitvoering of ronduit mislukt. Maar van alles hebben we geleerd.

Veranderingen

Het experiment is nog niet ten einde. Sterker nog, het zal wat ons betreft nooit af zijn. De samenleving om ons heen verandert continu. Zo hebben we in zes jaar tijd meer jongeren, expats en doorstarters naar de wijk zien komen en nieuwe winkels en cafés zien opengaan. De economische crisis is voorbij, en dat zien we aan de populatie. De leegstand is schaars, en de knappe koppen van het Pakhuis de Zwijger en de gemeente spreken van 'gentrification' en tweedeling. Intussen blijven de problemen rond werkloosheid van jongeren, armoede, onbetaalbare huren en polarisatie onveranderd en in sommige gevallen zelf verergerd overeind. De kansen voor de wijk groeien, maar de bedreigingen evenzeer. De komst van vluchtelingen in Amsterdam zet de verhoudingen onder druk. Hoe kunnen we gastvrij zijn maar ook zorgen dat de benadeelde groepen niet nog meer benadeeld worden?

Ook de overheid verandert. In de afgelopen vier jaar heeft Amsterdam gefunctioneerd onder de bestuurscommissie, een decentraal orgaan met veel minder bevoegdheid dan voormalige stadsdelen maar wel met een directe vertegenwoordiging van de burgers. Nu staan we aan de vooravond van de installatie van gebiedscommissies met nauwelijks nog waarborg voor bewonersinvloed.

De uitdaging is dan ook mee te varen met deze toekomstige ontwikkelingen zonder de verworvenheden kwijt te raken. De Meevaart staat veel minder op zichzelf dan voorheen. Het hoofd bieden aan deze nieuwe situatie kan alleen in gezamenlijkheid. Het sociaal experiment moet zich verbreden en verstevigen.

Hybride

Hoe kan de buurt zeggenschap hebben over de eigen voorzieningen? De eind 2013 opgerichte coöperatieve vereniging bracht in elk geval niet wat er van gehoopt werd. De vereniging is inmiddels opgeheven, maar onze zoektocht gaat door. Intussen blijkt het tijdelijke karakter van de constructie van de Meevaart meer permanent dan gedacht, en laten we het zoeken naar coöperatieve modellen niet los. De Meevaart kent na een periode van bestuurswijziging weer een stichtingsvorm. Of dit ook in de toekomst zo blijft, weten we niet. Het nieuwe bestuur is sinds juli 2016 ingetreden met de opdracht de bedrijfsvoering te stabiliseren en op zoek te gaan naar meer binding in de wijk. Een taak die in eerste instantie paradoxaal lijkt maar vooral het hybride karakter van het sociaal experiment weergeeft.

1. De Meevaart, grondslagen van een sociaal experiment

De Meevaart beheert voor bewoners belangrijk vastgoed in de Indische Buurt, faciliteert bewonersinitiatieven, biedt werkervarings- en scholingsplaatsen en wil de buurteconomie versterken. Blijven ontwikkelen, het experiment niet schuwen, dat is het motto. De aard van ondersteuning wijzigt echter naar gelang de omgeving verandert. Steeds opnieuw moeten we naar nieuwe beheermodellen zoeken voor specifieke accommodaties. We blijven voorstander van het buurtbesteden van taken die tot de taken van bewoners horen, we blijven invloed uitoefenen op de prioriteiten van de wijk en de activiteitenagenda, we willen een goede informatievoorziening voor de wijk en we willen dit allemaal samen met diverse communities doen.

De grondslagen van de Meevaart

De Meevaart is een sociaal experiment, en dat betekent nogal wat:

1. Ontwikkeling en participatie staan centraal, zowel voor medewerkers en vrijwilligers als voor gebruikers én bestuur. Iedereen wordt gestimuleerd om hun eigen mogelijkheden te ontdekken, talent te ontwikkelen, ambities te formuleren en verantwoordelijkheid te nemen: eigenaarschap. We gaan steeds meer op zoek naar groepen die niet bereikt worden om ze hiervan deelgenoot te maken. De Meevaart is ook een plaats voor opleiding en ontwikkeling, door leren en werken. Hoe meer we hierin bekend raken, des te meer de mogelijkheden voor de bewoners groeien.

2. Het eigenaarschap van de Meevaart ligt bij alle geledingen die de Meevaart bevolken, nu en in de toekomst. Bij het beheer van het pand is het aan de buurt om aan te geven of dat goed gebeurt. En is het aan de Meevaart als buurtorganisatie om zich te verantwoorden naar diezelfde buurt.
3. De Meevaart neemt ook maatschappelijke verantwoordelijkheid om de buurt te verstevigen. Daarom mag iedereen de aanwezige faciliteiten gebruiken en kansen benutten door mee te doen: werk, opleiding, ontwikkeling, ondernemerschap en vrijwilligerswerk. We willen dat niemand in de Indische buurt onder het menselijke waardigheidsniveau terechtkomt. Bewoners die door problemen en beperkingen niet zelf hun potentie benutten, worden gesteund.
4. Natuurlijk kunnen wij dit niet alleen. De Meevaart heeft aan de wieg gestaan van het Centrum van Sociaal Kapitaal met als belangrijke instrument de buurtbalie. De Meevaart verwelkomt het buurtbesteden van de bewonersondersteuning aan het gremium Wijkkunde en zal zo veel mogelijk als partner participeren.
5. Gedeeld eigenaarschap gericht op de wijk, faciliteiten en overheid zijn de basis van de vorming van de communities en netwerken, naast een verandering in rol die de overigens zeer diverse groep bewoners meer sturend en verantwoordelijk laat zijn voor hun voorzieningen. Daarnaast stelt de Meevaart expertise en netwerk ter beschikking aan initiatieven van bewoners, en onderscheidt zich hiermee van het traditionele welzijnswerk.
6. De Meevaart staat open voor activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn, en laat zich door haar programmering zien als een voorziening voor alle groepen en organisaties in de buurt. Diversiteit staat hoog in het vaandel. De houding die hierbij hoort, is er een van respect, gastvrijheid en interesse in de ander. Er is geen ruimte voor uitsluiting op basis van geloof, filosofische of politieke overtuiging, seksuele voorkeur, lichamelijke of mentale beperkingen, en gangbare normen en/of waarden in het algemeen.

Uitdagingen:

- ◆ **Om diversiteit te kunnen blijven nastreven, blijven we ervoor waken dat de vaste kern van medewerkers de Meevaart als 'hun eigendom' gaat zien en als gevolg daarvan onbedoeld bewoners uitsluit. Daarnaast constateren we dat goedopgeleide bewoners de weg naar de Meevaart te weinig kiezen; de focus is nu te veel naar binnen gekeerd.**
- ◆ **De Indische buurt kent armoede, eenzaamheid, angst voor verandering, verzet tegen de komst van vluchtelingen, kortom voldoende maatschappelijke thema's waarmee andere organisaties zich bezighouden. Hoe verhoudt de Meevaart zich daartoe? Wat doen we wel en niet?**
- ◆ **Hoe zorgen we dat doorstromen mogelijk is voor bewoners die het niveau bereikt hebben om de volgende stap in hun leven te zetten? Welke allianties moeten we aangaan?**
- ◆ **Hoe waarborgen wij de kwaliteit van de stagebegeleiding, leermeesters en vormingsactiviteiten ten behoeve van bewoners die aan leer/werkactiviteiten deelnemen? Welke allianties zijn er nodig om het aanbod aan leren en werken uit te bereiden?**

2. Uitwerking/visie

Het karakter en achtergrond van het sociaal experiment dat de Meevaart wil zijn, komt terug in visie, bedrijfsvoering, diensten en positionering.

1. Zo is de Meevaart een broedplaats waar naar hartenlust kan worden geëxperimenteerd met nieuwe wegen vinden voor een meer harmonieuze en solidaire samenleving. Waar mogelijkheden centraal staan en niet de belemmeringen. Waar het eigen belang makkelijk kan samenvloeien met het collectieve belang. En waar de bezoekers en de vrijwilligers zich eigenaar voelen van het gebouw en hun best doen om de faciliteiten en organisatie te verbeteren en de sfeer nog beter te maken. De Meevaart is een plaats waar de bezoekers en vrijwilligers zich thuis voelen én erbij horen.
2. De Meevaart is ook een sociaal experiment bij het scheppen van nieuwe verhoudingen tussen overheid, welzijnswerk en bewoners in de Indische Buurt in een permanente samenspraak met de bewoners van deze buurt, de lokale overheid en de betrokken instellingen, co-creatie dus. Bestuursmodel en beheer- en exploitatieplan zijn hierop afgestemd. De Meevaart onderscheidt zich van veel andere voorzieningen die eenzelfde opdracht hebben en daarvoor gesubsidieerd worden. De Meevaart wil activiteiten en diensten in deze driehoek blijven formuleren en als gelijkwaardige partner gezien worden door de overheid. De geslaagde co-creatie met de overheid is hierop ook altijd gebaseerd geweest.
3. We kunnen alleen onze functie vervullen als we dat doen in nauwe samenwerking en afstemming met andere organisaties, communities en netwerken in de wijk. Het zal geen verrassing zijn dat we stellen dat ook de andere communities tegen vergelijkbare vraagstukken aanlopen als waar we vanuit de Meevaart mee te maken hebben. Daarom zoeken wij de samenwerking proactief op.
4. De Meevaart initieert projecten altijd in samenwerking met de community en stelt expertise en netwerk ter beschikking aan bewonersinitiatieven. Denk hierbij aan ruimte, hulp bij financieel beheer, aanvragen van subsidies en hulp bij de opzet van projecten binnen het sociale domein. Door de nauwe samenspraak met de community en gebruikers ligt er onder die projecten altijd een nauwe samenwerking met de bewoners. Onderzoek naar en experimenteren met nieuwe vormen van het coöperatief werken zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Dat sluit concurrentie met bewonersinitiatieven bij voorbaat uit. Ook hierdoor onderscheidt de Meevaart zich van traditionele welzijnsinstellingen.
5. De Meevaart stimuleert dat bewoners zelf een andere rol innemen en meer sturend en verantwoordelijk zijn voor hun voorzieningen met nieuwe vormen van participatie voor bewoners. De Meevaart past in het beeld van een wijkonderneming. Deze wijkonderneming faciliteert bewonersinitiatieven, biedt werkervarings- en scholingsplaatsen en versterkt de wijk economie.

Faciliteiten voor derden:

- Ruimte, catering, techniek.
- Buurtrestaurant.
- Uitlenen van rechtspersoon.
- Hulp bij subsidies.
- Hulp bij opzet project en projectadministratie.

Speerpunten voor de bedrijfsvoering:

- a. Versterken van de leerwerkprojecten.
- b. Versterking van ondersteuning en begeleiding van vrijwilligers.
- c. Een opleidingsaanbod voor vrijwilligers en medewerkers en andere bewoners gericht op ontwikkeling.

Uitdagingen:

- ♦ De Meevaart moet professioneler gaan draaien, zodat de gebruikers de diensten krijgen waarop ze recht hebben. We willen de organisatie uit principiële overwegingen niet volledig bemensen met betaalde professionals (de organisatie wordt dan te veel van de medewerkers dan van de bewoners/gebruikers). Dus moeten er andere manieren gevonden worden om met de bemensing van de organisatie om te gaan én de juiste kwaliteit te bieden.

- ◆ De Meevaart wil meer investeren in de faciliteiten en ondersteuningsactiviteiten. Hiervoor zijn meer middelen nodig. Hoe kunnen we meer middelen genereren zonder dat de aard en het karakter van het experiment beschadigd worden?

Organisatiemodel

6. De Meevaart heeft een stichtingsmodel, met een algemeen manager, een kleine administratieve werkorganisatie, een floormanager en talloze toegewijde vrijwilligers. Formeel is het bestuur verantwoordelijk voor alle afspraken die de stichting maakt en de contracten die zij aangaat. De belangrijkste afspraak is die met het stadsdeel over de subsidie. De werkorganisatie wordt gesteund door een bestuur dat uit betrokkenheid afstand neemt tot de bedrijfsvoering, mensen zelf aan de slag laat gaan en op eigen kracht ideeën te realiseren, en daarvoor steun te vinden bij de Meevaart. Door die afstand ontstaat ruimte voor de werkorganisatie en gebruikers. Zijn we dan een bestuur op afstand? Ja en nee. Daar waar het bestuur de algemeen manager mandateert om de werkorganisatie te runnen, willen wij ook met de voeten in de samenleving staan, werken aan de opbouw van communities en zorgen voor aandacht voor prioriteiten. We zijn dus een hybride bestuur; wel én niet op afstand.
 - ◆ **Uitdaging: deze werkwijze vloeit voort uit de tot nu toe opgedane ervaring en is daarmee onderdeel van ons sociaal experiment. Een juiste invulling hiervan is de uitdaging waar we nu voor staan.**
7. De Meevaart komt zelf voort uit maatschappelijk aanbesteden en buurtbesteden. Daarom neemt de Meevaart buurtbesteden serieus, door de eigen inkoop en vacatures maatschappelijk aan te besteden en mede-investeerder te zijn in de wijk. De Meevaart zal verantwoording afleggen aan de buurt. Hoe? We zullen hiervoor de komende tijd diverse manieren uitproberen.
8. De Meevaart ontwikkelt zich als een voorziening voor alle groepen en organisaties in de buurt en als een belangrijke samenwerkingspartner voor lokaal bestuur en overheid. Daarnaast blijkt de Meevaart ook voor de academische wereld een interessant object. De wijze waarop wij de organisatie hebben vormgegeven en binnen de community opereren, blijkt geschikt te zijn voor allerlei onderzoeken. Jaarlijks worden we tientallen keren gevraagd om interviews af te geven aan studenten en onderzoekers.
 - ◆ **Uitdaging: hier ligt een kans om deze expertise te kapitaliseren, in Meevaart-stijl!**
9. Onze contacten zijn tot nu met name verlopen via ambtenaren van het stadsdeel. De relatie is hecht. Inmiddels zijn de verhoudingen in de stad aan het veranderen. Dat is al in de huidige bestuursperiode begonnen. De stadsdelen zijn afgeschaft en vervangen door bestuurscommissies. Alle ambtenaren zijn in dienst van de Centrale Stad. De komende bestuursperiode zullen de bestuurscommissies weer verdwijnen en worden ambtenaren veeleer centraal aangestuurd.
 - ◆ **Uitdaging: inmiddels wordt een sociale agenda voor de komende bestuursperiode voorbereid. De Meevaart is hier nog niet bij betrokken. Dit is wel noodzakelijk. In de komende periode moeten we onze contacten versterken en uitbreiden. We kennen niet veel stedelijke ambtenaren. Het wordt hoog tijd dat we met stedelijke sleutelfiguren een eigen relatie opbouwen. De verkiezingen van maart 2018 bieden ons een uitgelezen kans om ons op stedelijk niveau te profileren. Onze inzet is echter dezelfde namelijk het streven naar een gelijkwaardige relatie met de overheid, co-creatie en partnerschap.**

3. Communicatie

De Meevaart-communicatiestromen lopen tussen medewerkers, bestuur en de leden van de Meevaart community met de bewoners, ambtenaren en andere geïnteresseerden. De Meevaart communiceert daarmee voortdurend met verschillende stakeholders en met verschillende communicatiemiddelen, al dan niet doelgericht. Er liggen rond de communicatie veel nog onbenutte en niet beschreven kansen. Daarom wil het bestuur een goed en uitvoerbaar communicatieplan ontwikkelen. Dat volgt nog, want communicatie is altijd volgend. Hier vast een globale impressie van de externe communicatie; ieder communicatieadviseur likt hier de vingers bij af. Want eigenlijk is de communicatie van de Meevaart één grote vette kans.

Zo is het verhaal van de Meevaart veel sterker dan nu verteld wordt en zouden visie en activiteiten van de Meevaart veel zichtbaarder kunnen zijn, en daarmee aan meer bewoners bekend. De verhuur van de ruimtes kan nog behoorlijk groeien door stevige reclame. En ook de eigen informatiepositie kan veel krachtiger worden opgebouwd (Buurtbalie, de site van het stadsdeel en andere relevante sites en portals in Oost en Amsterdam). De PR-functie is ook in potentie heel sterk, want de Meevaart heeft een goede naam en een sterk imago, is misschien zelf bezig een merk te worden. En door alles wat de Meevaart zelf in gang zet in termen van innovatie en ontwikkeling, regent het inmiddels opinies, gedachten, uitspraken, voorlichtingsmateriaal, filmpjes en foto's die het waard zijn om gebundeld en gecommuniceerd te worden.

Dit zijn de meest actuele communicatiedoelen:

1. Om de communicatie in de buurt te richten op onderwerpen die spelen in de buurt, zoals armoede, huisvesting, vluchtelingen en jeugdwerkloosheid, moeten we de trekkers vanuit de communities faciliteren voor het organiseren van bijeenkomsten. Bij de opzet van de bijeenkomst en het uitnodigingsbeleid willen we specifieke aandacht geven aan het bereik van buurtbewoners, die nog geen bezoekers van de Meevaart zijn. Inzet van informele netwerken en partners in de buurt zijn hiervoor van belang.
2. Om de bekendheid van de Meevaart te vergroten onder bepaalde doelgroepen (genoemd: eenzame buurtbewoners) moeten wij in overleg met ons bekende bewonersinitiatieven een plan maken.
3. Om de PR en communicatie van ons leerwerkbedrijf te verstevigen, moeten we een plan maken voor permanente werving van leerlingen, een publieksversie schrijven, een netwerk van mogelijke toeleveranciers van leerlingen bouwen, aansluiting zoeken bij de teams activering van WPI, met het ROC een set begeleidingsafspraken vastleggen. En we moeten hierover aan de stad vertellen!
4. En om onze rol in de stad te nemen, moeten wij een PR-plan maken waarin we de meerwaarde van de Meevaart aan het gemeentelijke beleid helder wordt, de resultaten van onze informele netwerken en ons leerwerkbedrijf laten zien, en waarin we "het geheim van De Meevaart" beschrijven.

Uitdagingen:

- ♦ Wat is het verhaal/het geheim van de Meevaart? Profilering als Sociaal Experiment is vooral voor beleidsmakers en andere ontwikkelaars van belang, niet voor bewoners of nieuwe communities. Voor hen zijn de gevolgen van belang, de vrijheid, het eigenaarschap. Welk verhaal vertelt de Meevaart aan welke groep?
- ♦ Communicatie volgt omgevingsmanagement en heeft dus te maken met dezelfde uitdagingen/dilemma's als het bestuur en de werkorganisatie hebben. Vanuit welke positie stel je het communicatieplan op? Wat moet er gebeuren? En wie voert het uit?